

آزمون‌های سنجش روان‌شناختی کودکان

عاطفه گل محمدی هفشجانی

دکتر علی‌اکبر شریفی

«استادیار دانشگاه بهمن»

سرشناسه	:	گل محمدی هفشجانی، عاطفه، ۱۳۶۸-
عنوان و نام پدیدآور	:	آزمون‌های سنجش روان‌شناختی کودکان/ عاطفه گل محمدی هفشجانی، علی اکبر شریفی.
مشخصات نشر	:	تهران: مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۵۴ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۹۵-۹۰۶-۸
وضعیت فهرست نویسی:	:	فیا
موضوع	:	روان‌شناسی -- آزمون‌های کودکان
موضوع	:	Psychological tests for children
موضوع	:	روان‌شناسی -- آزمون‌ها
موضوع	:	Psychological tests
شناسه افزوده	:	شریفی، علی اکبر، ۱۳۵۴ -
رده بندی دکره	:	BF۷۲۲
رده بندی دیویی	:	۱۵۵/۴۰۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۸۱۵۶۲۸

مؤسسه آرزشی تألیفی ارشدان

آزمون‌های سنجش روان‌شناختی کودکان

عاطفه گل محمدی هفشجانی

دکتر علی اکبر شریفی

آموزشی تألیفی ارشدان

اول

اول ۱۳۹۸

فتاح رضایوریان قهفرخی

www.irantypist.com

www.irantypist.com

۹۷۸-۶۰۰-۹۹۵-۹۰۶-۸

۱۰۰۰

www.arshadan.com

www.arshadan.net

۰۲۱۴۷۶۲۵۵

۲۲۰۰۰ تومان

■ نام کتاب:

■ تألیف:

■ ناشر:

■ ویرایش:

■ نوبت چاپ:

■ طراح جلد

■ حروفچینی و صفحه آرایی:

■ طراح و گرافیکست:

■ شابک:

■ شمارگان:

■ مرکز خرید آنلاین:

■ مرکز پخش و توزیع:

■ قیمت:

پیشگفتار

امروزه علاقه زیادی به ارائه خدمات بهداشتی و روان‌شناختی به اطفال وجود دارد و روان‌شناسان، روان‌پزشکان کودک، مددکاران اجتماعی و سایر متخصصان کودک، جهت تشخیص، ارزیابی مشکلات رفتاری و عاطفی دوران کودکی و همچنین سنجش توانایی‌های کودکان نیازمند استفاده از آزمون‌های معتبر روان‌شناختی هستند، برای این متخصصان ضروری است که دانش پایدار و کارآمد از اطلاعات و مفاهیم مهم روان‌شناختی برای استفاده در چارچوب تخصص خود و مسئولیت‌های حرفه‌ای به دست آورند. به این منظور، این متخصصان باید درک بهتری از ارزیابی روان‌شناختی به دست آورده و با آزمون‌های مختلف روان‌شناختی آشنایی داشته باشند. باید بدانند که چگونه روان‌شناسان، کودک را ارزیابی می‌کنند و چگونه نتایج ارزیابی را گزارش و یا با سایر همکاران خود به اشتراک می‌گذارند. به‌طور خلاصه، همه متخصصان کودک باید به‌طور قابل‌توجهی با ارزیابی روان‌شناختی، به‌ویژه با آزمون‌های روان‌شناختی و گزارش بعد از سنجش آشنا باشند. با این حال، برقراری ارتباط با نتایج سنجش‌های روان‌شناختی با مشکلات زیادی روبرو است. به منظور ارائه تفسیر دقیق از آزمون، روان‌شناس باید به اطلاعات هنجاری مناسب متکی باشد، اعتماد به روایی و پایایی آزمون‌های خاص داشته باشد، سطح پیشرفت کودک را در نظر بگیرد و قضاوت بالینی صحیح ارائه دهد، سپس این اطلاعات باید به‌طور مؤثر برای همه اعضای تیم ارزیابی و والدین و افراد درگیر در مراحل ارجاع و برنامه‌ریزی توضیح داده شوند. درنهایت، زخورد چه کتبی یا کلامی، باید به‌گونه‌ای ارائه شود که احتمال نتیجه نادرست و تفسیر نادرست داده‌ها به حداقل برسد و درعین حال مناسب و مفید باشد.

این کتاب مجموعه‌ای از آزمون‌های روان‌شناختی پرکاربرد برای سنجش کودکان است. گرچه همه آزمون‌های کودکان را در برنمی‌گیرد ولی تلاش شده است پرکاربردترین و معتبرترین آزمون‌ها در این کتاب ارائه گردد.

همچنین کتاب حاضر در حوزه روان‌شناسی به دلیل استفاده آسان دانشجویان جهت استفاده از ابزارهای پرکاربرد سنجش کودکان تألیف گردیده است، تفاوت این اثر با آثار قبلی در کتاب بودن متون و سهولت دسترسی دانش‌پژوهان به چگونگی کاربرد آزمون‌ها می‌باشد.

مقدمه

بررسی تفاوت‌های فردی در زمینه‌های مختلف از جمله هوش، شخصیت و... از دیرباز مورد توجه بشریت بوده است. درست است که آزمون‌ها مبدأ تاریخی بسیار تازه‌ای دارند اما این واقعیت که افراد از نظر استعداد، شخصیت و رفتار باهم تفاوت دارند و اینکه این تفاوت‌ها را می‌توان مورد سنجش قرار داد قدمت طولانی دارد.

اکثر اختلال‌های عاطفی-رفتاری به سبب وضعیت نامتعادل و متحول زندگی خانوادگی و اجتماعی در بیان گیر گروه‌های وسیعی از کودکان شده است. نابسامانی‌های خانوادگی، کمبودهای آموزشی و پرورشی، کمبودهای پزشکی و بهداشتی، جابجا شدن گروه‌های اجتماعی و فشارهای ناشی از آن، مهاجرت‌های بی‌رویه از شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ، عدم داشتن شغل مناسب جهت مخارج زندگی، فقر و اعتیاد گسترده سبب شده است که اختلال‌های عاطفی و رفتاری کودکان وسعت بی‌سابقه‌ای بیابد. شناخت دقیق و علمی مشکلات رفتاری کودکان اولین گام در جهت پیشگیری و درمان آنان است (کلانتری، ۱۳۷۳). وجود آسیب‌ها و مشکلات اجتماعی در هر جامعه‌ای، کودکان را بیشتر از گروه‌های دیگر در معرض خطر قرار می‌دهد؛ و به رشد و سلامت آنان آسیب می‌رساند. تعداد قابل توجهی از کودکان متعلق به خانواده‌هایی هستند که به نحوی از نابسامانی‌های اجتماعی، اختلال‌های جسمانی و روانی رنج می‌برند و نیازمند خدمات تخصصی هستند.

کتاب حاضر با هدف استفاده دانشجویان رشته روان‌شناسی مشاوره و علوم تربیتی از آزمون‌های روان‌شناختی کودکان تألیف گردیده است. در تألیف این اثر تلاش شده است که دانشجویان با آخرین تغییرات در این مبحث آشنا گردند که برای این منظور این کتاب در شش فصل تدوین گردید.

فصل اول این کتاب به تاریخچه آزمون‌ها پرداخته است، فصل دوم این کتاب به مقیاس‌های تشخیص اختلالات رفتاری پرداخته است فصل سوم این کتاب به آزمون‌های تشخیصی اختلالات روانی کودکان پرداخته است. فصل چهارم این کتاب به آزمون‌های تشخیصی اختلالات عصبی رشدی پرداخته است و فصل پنجم دربرگیرنده آزمون‌های ویژگی‌های شخصیتی کودکان و فصل آخر نیز دربرگیرنده آزمون‌های سنجش مهارت‌های اجتماعی کودکان می‌باشد.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول: تاریخچه آزمون‌ها	۹
مقدمه	۱۰
فرانسیس گالاردن	۱۰
جیمز مک کن کتل	۱۱
الفرد بینه	۱۱
مقیاس هوشی وکسلر	۱۲
تاریخچه روان‌شناسی کودک	۱۳
فصل دوم: مقیاس‌های تشخیص اختلالات رفتاری	۱۸
مقدمه	۱۹
مقیاس درجه‌بندی مشکلات رفتاری کانرز	۲۱
مقیاس سیاهه رفتاری کودک آخنباخ	۲۶
سیاهه رفتاری کودک برای سنین ۶-۱۸	۲۸
فرم گزارش معلم برای سنین ۶-۱۸	۲۹
پرسش‌نامه خود سنجی برای سنین ۱۱-۱۸	۲۹
مقیاس درجه‌بندی اسنپ (SNAP-IV)	۳۲
مقیاس اختلالات رفتاری راتر	۳۴
پرسش‌نامه رفتار کودک آبرگ	۳۸
پرسش‌نامه تجدید نظر شده رفتار دانش‌آموز ساتر آبرگ	۳۹
فصل سوم: آزمون‌های تشخیص اختلالات روانی کودکان	۴۰
مقدمه	۴۰
پرسش‌نامه علائم مرضی کودکان (CSI-4)	۴۲
پرسش‌نامه توانایی‌ها و مشکلات	۴۴

۴۵	پرسش‌نامه تشخیص اختلالات مرتبط با اضطراب کودکان (SCARED)
۴۸	مقیاس اضطراب کودکان پیش‌دبستانی اسپنس (SCAS)
۵۰	مقیاس تجدیدنظر شده اضطراب آشکار کودکان (RCMAS)
۵۱	پرسش‌نامه افسردگی کودکان ماریاکواس (CDI)
۵۴	مقیاس خودارزیابی افسردگی کودکان (RCDS)
۵۵	پرسش‌نامه خلق و احساس
۵۶	مقیاس خلق نوجوانی اولیه
۵۸	مقیاس امید کودکان
۶۰	پرسش‌نامه عقاید و سواسی نسخه کودک و نوجوانان (OBQ-CV)
۶۲	پرسش‌نامه حالت - صفت و بیان خشم کودک و نوجوان (STAXI-2 C/A)
۶۴	پرسش‌نامه مدت خشم نلسون
۶۵	پرسش‌نامه پر خاشاکی کودک در مدرسه
۶۶	آزمون هیجان خودآگاه برای کودکان (TOSCA-C)
۶۸	فصل چهارم: آزمون‌های تشخيص اختلالات عصبی رشدی
۶۹	مقدمه
۷۰	پرسش‌نامه غربالگری اوتیسم با عملکرد بالا و آد پرگر (ASSQ)
۷۳	مقیاس درجه‌بندی اوتیسم گیلیام (گازز): (GAS-2)
۷۵	فهرست ارزشیابی درخودماندگی (ATEC)
۷۷	پرسش‌نامه همدلی بهر - و تحلیل بهر کودکان
۷۹	مقیاس اتیسم بهر کودک
۸۳	فصل پنجم: آزمون‌های ویژگی‌های شخصیتی کودکان
۸۴	مقدمه
۸۴	پرسش‌نامه پنج عامل بزرگ شخصیت کودکان
۹۲	پرسش‌نامه رفتارهای مقابله‌ای کودکان (CCBQ)
۹۴	پرسش‌نامه مقیاس خود پنداره کودکان پیرز - هریس (CODIP)
۹۸	پرسش‌نامه ی خودپنداره‌ی مربوط به مدرسه
۹۹	شاخص سنجش روابط خواهر برادری

۱۰۱	پرسش‌نامه نگرش‌های ناکارآمد کودکان و نوجوانان (DAS-CA)
۱۰۲	پرسش‌نامه عزت‌نفس پپ و همکاران (فرم دانش‌آموز)
۱۰۵	پرسش‌نامه سبک‌های دل‌بستگی کودکان
۱۰۶	آزمون احساس خودکفایی کودکان
۱۰۷	مقیاس ادراک کنترل کودکان
۱۰۸	آزمون انتظارات
۱۰۹	پرسش‌نامه سلامت کودک - فرم ۲۸ سؤالی والدین
۱۱۰	مقیاس ایمنی سیستم خانواده (SIFS)
۱۱۱	نسخه‌ی تجدیدنظر شده‌ی پرسش‌نامه‌ی سبک اسناد کودکان
۱۱۳	فصل ششم: آزمون‌های سنجش مهارت‌های اجتماعی کودکان
۱۱۴	مقدمه
۱۱۴	مقیاس درجه‌بندی مهارت‌های اجتماعی
۱۱۶	آزمون مهارت اجتماعی ماتسون (MESQ)
۱۱۸	آزمون رشد اجتماعی واینلند
۱۲۴	مقیاس ارزیابی هیجانی-اجتماعی و تاب‌آوری کودکان
۱۲۶	پرسش‌نامه مقبولیت اجتماعی فورد و رابین کودکان
۱۲۷	پرسش‌نامه هوش هیجانی صفتی (فرم کودکان)
۱۲۸	مقیاس تجدیدنظر شده پرسش‌نامه سازگاری کودکان با والدین (DAI-۱)
۱۳۰	مقیاس احساس تنهایی آشر (I.Q)
۱۳۱	مقیاس شایستگی اجتماعی
۱۳۳	پرسش‌نامه رفتار اجتماعی
۱۳۴	مقیاس خودکارآمدی کودکان در تعامل با همسالان
۱۳۵	آزمون تأیید جویی کودکان (CAST)
۱۳۷	فهرست منابع